

Vidéki levelek.

I.

Petrozsény, decz. 18-án 1879.

Tisztelt szerkesztőség! A rendkívüli meleg eső és zivatar, mely deczember elején Európa nagy részét érte, hozzánk is érkezett. A hogy magam meggyőződtem, a meleg eső egész 6000 láb magasságig felért és a 2 lábas havat csaknem $1/2$ lábra apasztotta. Ha még egynehány órát tart az eső, a legnagyobb áradásoknak ki vagyunk téve; de még idejekorán megszűnt, és csak annyiban ártott, hogy a facsúztatást és összegyűjtést nehezítette és a 3—4 éves erdei fenyőültetvényeket a földre nyomta, hová a bekövetkezett erős fagy ugyszólván leenyvezte.

Ezen esőzés, mely sok helyt annyi kárt okozott, egy oly kérdés felelevenítésére indit, mely az erdészetre nézve is igen fontos, tudniillik a meteorologiai tudósításokra.

Minden erdész el fogja ismerni, hogy főkép az usztatás alkalmával, igen hasznos és fontos lenne, nagy esők és viharok bekövetkezését, ha csak egynehány órával előbb is, biztosan megtudni. Némelykor egy rövid időszak elégséges a gereblyéket kitisztítani, az usztatást ideiglenesen megszüntetni, az uszagátot meg nem tölteni s így magát nagy károktól megóvni.

Ez csaknem minden biztonsággal elérhető, ha a sürgöny által felénk közeledő nagyobb barometer-despressiók lehetőleg korán bejelentetnek, és ha az illető helyen a légnyomás és szélirány megfigyeltetik. Egynehány évi tapasztalás és a tünetmények megfigyelése mindenütt nagy biztossággal kimutatják: közeleg-e vész vagy nem.

Én magam már évek óta követem ezen eljárást, a mennyiben a rendelkezésre álló segédeszközök ezt megengedik. Minden gereblyénél, uszagátnál és más alkalmas helyiségeken barometerek vannak felállítva, melyek hirtelen leszállása a felügyelő személyzetet figyelmeztetik; magam a bécsi meteorologiai jelentéseket használom, a melyekből, ha sokszor későn is érkezett, az atmoszféra nagyobb rendetlenségeit megtudom, és azt az usztató személyzetnek tudtára adom.

Eleinte a munkások nem akarták a barometert figyelembe venni, de mikor két év előtt egy rossz idő beálltát előre megmondottam és az által egy nagyobb kárt kikerültem, máskép nézik a dolgot, és most nagyon figyelmesen vizsgálják a légsúlymérőt.

Méltán csudálkozni lehet, hogy a mezei gazdák, kik az időjárástól leginkább függnek, még nem szorgalmazták Magyarországon egy meteorologiai intézet felállítását, mely őket a bekövetkező légváltozások felől rendszeren értesíti, ennek fenntartása, ha már a kormány nem akar a költségek fedezéséhez hozzájárulni, nem lehet igen drága, és számos tag közt feloszlanék.

Egyszerűsítve van az eljárás az által, mert reánk nézve, főkép a nyugati légviszonyok fontosak, tehát csak a nyugat felé fekvő állomások jelentései lennének sűrűen közlendők. Megvagyunk győződve, hogy a meteorologiai tudósítások becsét az erdészek jól ismerik, és hogy a költségek fedezéséhez ezek is szívesen hozzájárulni fognak. Én magam ápriltól július végeig, ha drágán is, minden olyféle sürgönnyt saját erszényemből megfizetném, ha kaphatnám, mert tudom, hogy ezen költség bőven megtérítettik.

Ezen ügyet az Országos Erdészeti-Egyesület figyelmébe bátorkodom ajánlani, hogy önmaga, és a mennyiben kívánatosnak ismeri, a gazdasági egyletekkel karöltve, egy oly meteorologiai intézet, vagy csak e célra szentelt távirdai állomás felállítását Budapesten mielőbb szorgalmazza, mely az érdekelteket rendszeren, mérsékelt díj mellett, a fontos időváltozásokról lehetőleg gyorsan értesíti.

Maderspach Viktor.

II.

Szkiczó, januárhó 17-én.

Tisztelt szerkesztő úr! Az „Erdészeti Lapok“ XI. füzetében, a mult októberhó 16-iki és 17-iki nagy havazás által okozott károokra vonatkozó jelentéseket vagyok bátor saját tapasztalataimmal megtoldani, minthogy szerkesztő úr ugyanott ilyen jelentések beküldését kívánja.

Itt, t. i. Barsmegye észak-nyugati határán elnyúló heglánczon, a fentjelzett hóokozta károkat, fájdalom, szintén alkalmunk volt tapasztalni. Kiváltképen szenvedtek a déli hegyoldalokon fekvő állabok. Nemesak, hogy fiatal 20—30 éves tölgy-, nyir és cserfák lőnek földig lehajtva vagy derékben eltörve, hanem néhol 40—60, sőt 80 centiméter átméretű vén tölgyfák lőnek hol derékben letörve, hol pedig a földből kiforgatva, a mit én eddig lehetetlennek tartottam; felesleges megemliteni, hogy néhol egy-egy 60—80 éves ritkás tölgyes, melyben máskor akár négylovas kocsin lehetett volna járni, ágaival úgy elboritá a talajt, hogy csak csúszva-mászva haladhatott az ember alatta tovább, a fák törései ágyuzáshoz hasonló ropogása mellett.

A legszebb 10—20 éves erdei fenyők hol letörve,

hol földig lehajtva, még ma is siratják ezen catastro-phát, nemcsak ott, a hol ritkábban állanak vala, hanem ott is, a hol sűrűbben, sőt igen sűrűen állanak; a romboló elem ezeket egyaránt sujtotta.

Egyedül a szegény nép örülhet ezen esemény fölött, mert könnyűszerrel s olcsón juthat tüzifához, s így enyhíti az erdész gondjait is, ki nem tud hova lenni az üzemterv szerinti vágást ennyivel túlhaladó s ilyen minőségű fakészlettel. Feltűnő mégis azon körülmény, hogy ezen hónyomás még a hasonló fekvésű és hasonló koru és nemű állabokban sem okozott egyenlően kárt, a minek okát egészen nem vagyok még képes megfejtani.

Az idei tél azonban bizony minden tekintetben kártékony az erdőre nézve; a fent említett októberi havazáson kívül, az utóbbi januáriusi ónos eső is tördelte a fákat s olyan kemény jeges kéreggel fedte be a havat, hogy a szegény vadnak állapota valóban szájalomra méltó, annál inkább, hogy az idén alig volt egy kevés tölgymakk, (bükkmak ksemmi), s ez is a korai fagyok alkal mával elfagyott, s ezen kéreg már hetekig változatlan.

Végre még egy észleletet vagyok bátor felemlíteni, mely engemet az eddig előszeretettel mivelte tengeri fenyő cultiválásától visszariaszt. Ezelőtt 12 esztendővel kezdtem volt a legelső pinus maritima-magot csemetekertemben elvetni, már-már gyönyörű példányokkal dicsekedhettem s üde kinézésük s erőteljes növésük, a további művelésre is serkentett; de mit kellett az idei télen tapasztalnom? A deczemberi nagy fagyok után mintegy nyolcz nappal, elkezdtek ezen tengeri fenyőim sárgulni s most túleveleik úgy néznek ki, mintha az élet tökéletesen kiveszett

volna belőlük. Egy észak-felé tökéletesen védett katalanban még szép zöld színben tündöklöttek a tengeri fenyők, midőn átellenben egy észak-nyugoti fekvésű s az északi szélnek kitett lejtőn már tiszta vörösek voltak fajrokonaik, most mindazonáltal már ezen melegebb katalanban is rohamosan sárgulnak ezen gyönyörű fák s vérző szívvel nézem ezen szeretettel ápoltt növendékeimet halálos betegségükben, az életbenmaradásukhoz kötött reményt itt csak az tartja fenn bennem, a mi a szegény tudatlan embert halálos betegségben is reménnyel tölti el még akkor, ha az orvos már rég lemondott élete fentartásáról, s ez a kór fel nem ismerése; én is még a tengeri fenyő más fenyőnemektől eltérő sajátságos természetétől várok orvoslást, remélvén, hogy talán beéri a túlevelek lehullatásával s rügyei el nem fagyván, tavaszkor újra ki fog hajtani. Csalódtam-e vagy nem? erre a jövő tavasz majd megadja a választ.

Nem akarván szomorú soraimat ily szomorúan befejezni, megtoldom azokat egy minden erdőbarátra üdítőleg ható vadászati tudósítással; itt, t. i. múlt decz. hóban egy vadkan lövetett, mely kizsigerelve 340 vámfontot nyomott, súlyra s teste nagyságára nézve az itteni sertevadban unicum.

Régi tisztelője

Sz.

Közgazdasági értekezletre kitűzött erdészeti kérdések.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kebelében, közgazdasági kérdéseink megvitatása ügyében szaktanács-